

Beslissing van de Klachtencommissie van het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

inzake de Klacht van

XXX, hierna te noemen: 'Klager'

tegen

XXX, gevestigd te XXX, hierna te noemen: 'Beklaagde'

met betrekking tot de Audiovisuele Productie: de vooraankondiging voor seizoen 5 van de serie "Fargo", hierna te noemen: de 'Vooraankondiging', op 8 januari 2024 om 18:10 uur door Beklaagde uitgezonden op XXX. De serie is te zien op de video on demand dienst 'XXX', de VOD-dienst van XXX, hierna te noemen: de 'VOD-dienst'

1. De procedure

De Vooraankondiging is afkomstig van de VOD-dienst en bevat beelden uit seizoen 5 van de serie *Fargo*, een Amerikaanse anthologieserie uit 2014. Aan het eind van de Vooraankondiging ziet de kijker de woorden "Fargo seizoen 5. Stream nu" waarna groot het logo van de VOD-dienst in beeld wordt gebracht. De Vooraankondiging is door de VOD-dienst ter beschikking gesteld aan Beklaagde om door haar openbaar te maken op televisie.

Klager heeft op 8 januari 2024 een Klacht ingediend over de Vooraankondiging. De Klacht heeft betrekking op de inhoudscategorieën Geweld, Drugs/Alcohol/Roken en Grof taalgebruik. Klager is van mening dat de Vooraankondiging, gelet op de genoemde inhoudscategorieën, niet om 18:10 uur uitgezonden had mogen worden nu er rond dat tijdstip ook veel kinderen voor de televisie zitten.

De Klacht wordt behandeld overeenkomstig het Klachtenreglement 2023 van het NICAM (hierna: 'het Reglement').

Het Bureau van het NICAM heeft de Vooraankondiging naar aanleiding van de Klacht beoordeeld. Nu de Vooraankondiging niet is geclassificeerd en niet is gepubliceerd in de database van het NICAM en het Bureau van oordeel is dat de leeftijdsclassificatie hoger is dan Alle Leeftijden, is de Klacht op grond van artikel 3.3 onder a van het Reglement – zonder voorafgaande bemiddeling – aan de Klachtencommissie voorgelegd. Naar de mening van het Bureau zijn zowel

Beklaagde als de VOD-dienst tekortgeschoten. Om die reden heeft het Bureau de Klacht voor beide partijen aan de Klachtencommissie voorgelegd.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft de Klacht op formele aspecten getoetst en heeft bepaald dat de Klacht voorshands in behandeling kan worden genomen. Nu het in onderhavig geval inhoudelijk gaat om dezelfde vraagstelling, heeft de voorzitter bepaald dat de Klacht ten aanzien de twee partijen, gelijktijdig worden behandeld.

De zitting werd bepaald op woensdag 13 maart 2024 om 10:00 uur. Zowel Klager, Beklaagde als de VOD-dienst zijn op donderdag 8 februari 2024 hiervan in kennis gesteld. Op die datum zijn Beklaagde en de VOD-dienst ook de mogelijkheid tot het indienen van een verweerschrift gegeven.

Op 29 februari heeft Beklaagde per e-mail haar schriftelijk verweer ingediend. Op 6 maart 2024 heeft Beklaagde per e-mail aangegeven dat het verweerschrift mede is ingediend uit naam van de VOD-dienst.

Zowel Klager, Beklaagde als de VOD-dienst hebben aangegeven geen gebruik te willen maken van de mogelijkheid om hun standpunt ter zitting toe te lichten.

2. Het verweer

Allereerst geeft Beklaagde in haar verweer aan het te betreuren dat Klager zich heeft gestoord aan het uitzendtijdstip van de Vooraankondiging. Beklaagde stelt de door haar geëxploiteerde content te classificeren aan de hand van het Kijkwijzerclassificatiesysteem, nu zij belang hecht aan een classificatiesysteem waarmee uitvoering wordt gegeven aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om kinderen te beschermen tegen mogelijk schadelijke inhoud van audiovisuele producties. Door gebruik te maken van het Kijkwijzerclassificatiesysteem zouden ouders worden geïnformeerd over de inhoud en mogelijke schadelijke gevolgen van audiovisuele producties waardoor weloverwogen besluiten genomen kunnen worden om content wel of niet te (laten) kijken.

Inhoudelijk stelt Beklaagde zich op het standpunt dat de ingediende Klacht afgewezen dient te worden. In het Verweerschrift voert Beklaagde het volgende aan.

Ten eerste is Beklaagde van mening dat het in onderhavig geval niet gaat om een commercial, maar om een promo. Beklaagde geeft aan de content van zowel Beklaagde zelf als van de VOD-dienst van een Kijkwijzerclassificatie te voorzien nu het volgens haar aan elkaar gelieerde ondernemingen zijn, twee entiteiten behorende tot dezelfde omroeporganisatie. Volgens

Beklaagde is er dan ook sprake van een uitzending van een promo en geen sprake van (verstrekking door een derde van) een commercial.

Ten tweede stelt Beklaagde zich op het standpunt dat nu het gaat om een promo, zij op grond van artikel 6.2 van het Kijkwijzer Reglement niet verplicht was deze te classificeren en te publiceren in de database. Beklaagde geeft aan dat, gelet op het Kijkwijzer Reglement, het voldoende is om een promo te beoordelen, deze beoordeling bepaalt dan op welk uitzendtijdstip een promo openbaar gemaakt mag worden. De Vooraankondiging zou destijds aan de hand van het Kijkwijzerclassificatiesysteem als promo zijn beoordeeld met een leeftijdsclassificatie van 9 jaar. In overeenstemming met dit beoordelingsresultaat is de Vooraankondiging om 18:10 uur door Beklaagde uitgezonden. Inmiddels heeft Beklaagde de uitzendtijdstip van de Vooraankondiging echter aangepast en zal deze alleen nog tussen 20:00 uur en 06:00 uur worden uitgezonden.

Ten slotte meent Beklaagde dat de Klacht niet direct aan de Klachtencommissie had moeten worden voorgelegd, maar dat het Bureau van NICAM eerst had moeten bemiddelen. In onderhavig geval zou het volgens Beklaagde gaan om een promo, classificatie en publicatie in de database was volgens haar daarom niet verplicht. Om deze reden zou beoordeling van de promo volstaan en had de Klacht op basis van bemiddeling behandeld moeten worden.

3. Het bezwaar dat het in onderhavig geval gaat om een promo

Beklaagde is van mening dat onderhavige Klacht niet ziet op een commercial, maar op een promo. Volgens Beklaagde zijn de ondernemingen van Beklaagde en de VOD-dienst aan elkaar gelieerd. Het zouden twee entiteiten zijn die tot dezelfde omroeporganisatie behoren. Beklaagde geeft daarbij aan de classificatie van content op basis van het Kijkwijzerclassificatiesysteem te verzorgen ten aanzien van de activiteiten van de aan elkaar gelieerde bedrijven. Beklaagde is dus degene die de content van zowel Beklaagde zelf, als dat van de VOD-dienst voorziet van een Kijkwijzerclassificatie. Om deze reden zou de Vooraankondiging aangemerkt moeten worden als promo.

In tegenstelling tot hetgeen Beklaagde aanvoert zijn Beklaagde en de VOD-dienst apart bij het NICAM aangesloten. Beide partijen hebben een eigen aansluitingsovereenkomst. Beklaagde heeft haar aansluitingsovereenkomst ondertekend op 1 juni 2001, en de VOD-dienst die van haar op 3 oktober 2016. De mogelijke wens van Beklaagde en de VOD-dienst om dit in de toekomst te veranderen speelt i.c. geen rol. Nu het gaat om twee Aangeslotenen moeten Beklaagde en de VOD-dienst in het licht van het Kijkwijzer Reglement worden aangemerkt als derde van elkaar.

Het Kijkwijzer Reglement geeft als definitie voor een promo ‘Vooraankondiging voor een Programma’, en voor een commercial ‘Audiovisuele vooraankondiging, waarin reclame wordt gemaakt voor een Audiovisuele Productie’. De Vooraankondiging is afkomstig van de VOD-dienst, aan het einde van de Vooraankondiging ziet de kijker de woorden ‘*Fargo* seizoen 5. Stream nu’ waarna groot het logo van de VOD-dienst in beeld wordt gebracht. De Vooraankondiging is door de VOD-dienst ter beschikking gesteld aan Beklaagde, een derde, om door haar openbaar te maken op televisie. De serie waar de Vooraankondiging beelden van bevat is enkel te zien op de VOD-dienst, Beklaagde biedt deze serie zelf niet aan. Een consument kan seizoen 5 van de betreffende serie alleen zien wanneer zij een abonnement heeft bij de VOD-dienst, voor dit abonnement moet de consument betalen. Concluderend, in de Vooraankondiging wordt reclame gemaakt voor een betaalde dienst, namelijk een VOD-dienst waarop seizoen 5 van de serie *Fargo* kan worden bekeken. Beklaagde heeft dus een reclame uitgezonden voor een audiovisuele productie die te zien is op een VOD-dienst van een derde, de bestreden vooraankondiging moet daarom worden aangemerkt als een commercial.

In het licht van bovengenoemde is de Klachtencommissie van oordeel dat het bezwaar tegen het feit dat de Klacht in onderhavig geval niet ziet op een commercial, maar op een promo, niet opgaat. De Vooraankondiging moet worden aangemerkt als commercial. Ook het verweer dat de Klacht niet direct voorgelegd had moeten worden aan de Klachtencommissie, gaat hierdoor niet op.

4. Het bezwaar dat de Vooraankondiging niet geclassificeerd hoefde te worden

Beklaagde is van mening dat onderhavige Klacht niet ziet op een commercial, maar op een promo. Volgens Beklaagde hoeft de promo, gelet op het Kijkwijzer Reglement, niet geclassificeerd te worden en ook niet worden toegevoegd aan de database. Het enkel beoordelen van een promo zou voldoende zijn, op die manier kan de uitzendtijdstip worden bepaald.

In artikel 6.2 van het Kijkwijzer Reglement is inderdaad bepaald dat promo’s, in tegenstelling tot andere vooraankondigingen, niet geclassificeerd hoeven te worden. Promo’s hoeven enkel beoordeeld te worden. Ook is het juist dat deze beoordeling de toegestane uitzendtijdstip van de promo bepaald, dit is neergelegd in artikel 6.2 jo. 6.5 jo. 5.3 van het Kijkwijzer Reglement. In bovenstaande paragraaf is echter vast komen te staan dat het in onderhavig geval niet gaat om een promo, maar om een commercial.

Gelet op artikel 6.4 van het Kijkwijzer Reglement draagt de VOD-dienst als ‘Aangeslotene’ de zorg om de classificatie van de Vooraankondiging kenbaar te maken wanneer zij deze aan een derde ter beschikking stelt voor openbaarmaking. De VOD-dienst had de Vooraankondiging dus

geclassificeerd aan Beklaagde moeten aanleveren. Gelet op artikel 6.1 jo. 6.6 van het Kijkwijzer Reglement heeft Beklaagde als ‘Aangeslotene’ de verantwoordelijkheid voor de openbaarmaking van de Vooraankondiging en dient zij ervoor te zorgen dat deze geclassificeerd wordt, ook wanneer deze door een derde aan haar ter beschikking wordt gesteld. Op het moment dat Beklaagde de Vooraankondiging van de VOD-dienst ter beschikking gesteld kreeg om openbaar te maken, had Beklaagde vóórdat zij tot openbaarmaking over was gegaan de VOD-dienst schriftelijk moeten verzoeken de Vooraankondiging alsnog te classificeren, of had zij de Vooraankondiging zelf moeten classificeren.

In het licht van bovengenoemde is de Klachtencommissie van oordeel dat het bezwaar tegen het feit dat de Vooraankondiging in onderhavig geval niet geclassificeerd hoefde te worden omdat het ging om een promo, niet opgaat. Beklaagde had de verplichting de Vooraankondiging te classificeren, maar is deze verplichting niet nagekomen.

5. Het inhoudelijk oordeel van de Klachtencommissie

De Klacht gaat over de inhoudscategorieën Geweld, Drugs/Alcohol/Roken en Grof taalgebruik.

Geweld

- Vraag 2.2.1 luidt: “Komen in de productie één of meerdere vormen van fysiek geweld voor?”

Onder fysiek geweld wordt verstaan: “*Al het geweld dat door levende wezens met menselijke eigenschappen (zoals het vermogen tot spreken) willens en wetens wordt toegebracht aan andere levende wezens met menselijke eigenschappen.*”

De Klachtencommissie is van oordeel dat vraag 2.2.1 met ‘1 keer of vaker’ moet worden beantwoord.

De Klachtencommissie verwijst hiervoor onder andere naar de scènes waarin iemand wordt beschoten, iemand een heet drankje in zijn gezicht gegooid krijgt, iemand met een vlakke hand in het gezicht wordt geslagen en iemand een stoot krijgt van een taser.

- Vraag 2.3.1 luidt: “Komen er geweldsacties voor die indringend zijn?”

De Klachtencommissie is van oordeel dat vraag 3.1.2 met ‘1 keer of vaker’ moet worden beantwoord.

Bij de eerder genoemde scenes zijn de geweldsacties vrij hard, wordt de hardheid van de dader in beeld gebracht en komt het geweld hard aan bij het slachtoffer. Zo ziet de kijker in de scene waarbij iemand een heet drankje in zijn gezicht gegooit krijgt de dader die het drankje oppakt en daarna willens en wetens de inhoud naar degene die voor hem zit gooit. Ook ziet de kijker het slachtoffer naar zijn gezicht grijpen en hoort de kijker het slachtoffer het uitschreeuwen van de pijn. Daarbij wordt het de kijker duidelijk gemaakt dat het gaat om een heet drankje nu er stoom van het gezicht van het slachtoffer afkomt. Verder ziet de kijker bij de scene waarin iemand wordt geraakt met een taser de dader die de taser vast heeft, hoort de kijker de schreeuw die de dader uitlaat wanneer zij willens en wetens de taser tegen een man zijn borst aanduwt en ziet de kijker het slachtoffer dat wordt geraakt. Ook ziet de kijker het gezicht van de man die wordt geraakt vertrekken van de pijn. Ten slotte hebben zo goed als alle geweldsacties toegevoegde geluidseffecten en wordt er gebruik gemaakt van een opzwevend muziekje.

- Vraag 2.5.1 luidt: “Zitten er geweldsacties in die door mensen uitvoerbaar zijn?”

De Klachtencommissie is van oordeel dat vraag 2.5.1 met ‘1 keer of vaker’ moet worden beantwoord, alle getoonde geweldacties in de Vooraankondiging zijn door mensen uitvoerbaar.

Drugs/Alcohol/Roken

Naar oordeel van de Klachtencommissie komt er geen harddrugsgebruik, overmatig softdrugsgebruik of overmatig alcoholgebruik voor in de Vooraankondiging. Vraag 6.1.1 dient hierdoor met ‘Nee’ te worden beantwoord, Ook ziet de kijker niemand in de Vooraankondiging roken. De Klachtencommissie is van oordeel dat vraag 6.2.1 dan ook met ‘Nooit’ moet worden beantwoord.

Grof taalgebruik

Naar oordeel van de Klachtencommissie komt er in de Vooraankondiging geen grof taalgebruik voor. Vraag 7.1.1 dient hierdoor met ‘Nooit’ te worden beantwoord.

Het voorgaande betekent dat op grond van het classificatieformulier de Vooraankondiging uitkomt op een leeftijdsclassificatie van 12 jaar vanwege Geweld.

6. Conclusie

Gelet op het hiervoor overwogene acht de Klachtencommissie de Klacht gegrond.

Ingevolge artikel 13 lid 1 van het Reglement is de Klachtencommissie bij een (deels)

gegronde verklaarde klacht gerechtigd tot het opleggen van één of meer van de sancties, zoals genoemd in het onderhavige artikel. De Klachtencommissie overweegt hierover als volgt.

De Vooraankondiging was op het moment van uitzending niet geclassificeerd met behulp van het Kijkwijzerclassificatiesysteem en niet opgeslagen in de database van het NICAM. Beklaagde was verplicht tot het classificeren van de Vooraankondiging op grond van artikel 6.1 jo. 6.6 van het Kijkwijzer Reglement. De classificatie van de Vooraankondiging had moeten uitkomen op 12 jaar op basis van geweld. Hierdoor had Beklaagde de Vooraankondiging op grond van artikel 6.5 jo. 5.3 van het Kijkwijzer Reglement niet om 18:10 uur mogen uitzenden.

Wanneer Beklaagde wenst gebruik te blijven maken van de Vooraankondiging dient Beklaagde over te gaan tot classificatie. Alleen wanneer de door een derde aangeboden Vooraankondiging als commercial wordt geclassificeerd, mag Beklaagde deze openbaar blijven maken. De Klachtencommissie ziet voorts reden tot het opleggen van een boete nu in de afgelopen vijf jaar eerder al een klacht gegrond is verklaard ten aanzien van Beklaagde.

Bij de berekening van de onderstaande boete is de Klachtencommissie uitgegaan van de Sanctierichtlijn. De onderhavige overtreding valt binnen de categorie A 'Inhoudelijke Overtredingen'; de Vooraankondiging is ten onrechte niet geclassificeerd en op een verkeerd tijdstip uitgezonden. Wel heeft Beklaagde voldaan aan de informatieplicht tegenover consumenten. De pictogrammen van het hoofdproduct, *Fargo* seizoen 5, zijn in beeld gebracht. De Klachtencommissie komt hierdoor uit op een boete van € 1.000,-.

Tenslotte ziet de Klachtencommissie in het feit dat de Vooraankondiging nog door Beklaagde wordt uitgezonden aanleiding haar beslissing uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

7. De beslissing van de Klachtencommissie

Verklaart de Klacht gegrond.

Classificatie

Beklaagde dient de productie binnen drie werkdagen na dagtekening van deze uitspraak als commercial te classificeren met een leeftijdsclassificatie van 12 jaar vanwege geweld, alsmede alle maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de classificatie van 12 jaar vanwege geweld wordt gehanteerd, mocht zij de door een derde aangeboden Vooraankondiging openbaar willen blijven maken.

Dwangsom

De Klachtencommissie legt bovengenoemde maatregel van herclassificatie op onder verbeurte van een dwangsom van € 1.000,- per dag, te rekenen vanaf vijf werkdagen na de datum van deze uitspraak met een maximum van € 25.000,-.

Boete

De Klachtencommissie legt aan Beklaagde een boete op van € 1.000,- te voldoen binnen 30 dagen na factuurdatum. De factuur wordt separaat toegezonden.

Uitvoerbaar bij voorraad

De Klachtencommissie verklaart deze beslissing overeenkomstig artikel 12.4 van het Reglement uitvoerbaar bij voorraad.

Beroep

Partijen hebben de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep van het NICAM, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld. Het beroepschrift dient binnen vier weken na dagtekening van de uitspraak van de Klachtencommissie schriftelijk bij de secretaris van de Commissie van Beroep te worden ingediend.

Het adres luidt: NICAM, Commissie van Beroep, Postbus 322, 1200 AH Hilversum, e-mail: contact@kijkwijzer.nl .